

Универзитет у Нишу
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ
Бр. 02-2104/1
25/08/2023. године

На основу члана 36. Правилника о мастер академским студијама права Служба за наставу и студентска питања даје следеће

О Б А В Е Ш Т Е Њ Е

1. Обавештава се јавност да су завршни мастер рад и Извештај Комисије за оцену и одбрану мастер рада под називом „Процесно-правна заштита страних инвестиција пред ICSID центром”, кандидата Петровић Ружице, број досјеа M038/21-O ,студента мастер академских студија права на Правном факултету у Нишу, примљени дана 25/08/2023. године и да се налазе у Библиотеци и на сајту Факултета.
2. Извештај и мастер рад доступни су, у року од 5 (пет) дана од дана истицања овог обавештења на огласну таблу Факултета, заинтересованим лицима у времену од 08,00 до 15,00 сати сваког радног дана.
3. Извештај Комисије за оцену и одбрану мастер рада су саставни део овог обавештења.
4. Ово обавештење истаћи на сајт и доставити Библиотеци.

СЛУЖБА ЗА НАСТАВУ И СТУДЕНТСКА ПИТАЊА

УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ			
ПРИЉЕНО			
Орг. јед.	Број	Датум	Својност
02	2107		

Одлуком декана Правног факултета у Нишу, бр.01-2088, од 23.08. 2023. године, образована је Комисија за писање извештаја за оцену и јавну одбрану завршног мастер рада под називом „Процесно-правна заштита страних инвестиција пред ICSID центром“, кандидаткиње Петровић Ружице, студента мастер академских студија права, број досијеа М038/21-О, у саставу:

- 1) Проф. др Предраг Цветковић, редовни професор Правног факултета у Нишу, председник,
- 2) Проф. др Видоје Спасић, редовни професор Правног факултета у Нишу, члан,
- 3) Проф. др Урош Здравковић, доцент Правног факултета у Нишу, члан.

Након што је проучила завршни рад кандидаткиње, Комисија за писање извештаја за оцену и јавну одбрану завршног мастер рада подноси Комисији за докторске и мастер студије следећи:

ИЗВЕШТАЈ

I Приказ садржине завршног мастер рада

Мастер рад кандидаткиње Ружице Петровић „Процесно-правна заштита страних инвестиција пред ICSID центром“, има 53 страна куцаног текста, прореда 1,5. Списак литературе садржи 28 библиографске јединице, од чега је 19 на енглеском језику и 9 на српском језику. Поред тога, наведено је и 12 извора друге истраживачке грађе (регулативе и случајева из праксе ICSID центра), коришћених приликом израде мастер рада. Цитирање је извршено у главном тексту рада, односно коришћен је први начин цитирања према Техничком упутству за израду мастер рада, које је доступно на сајту Правног факултета Универзитета у Нишу.

За потребе овог рада коришћени су нормативни, дескриптивни метод, правно-историјски и метод студије случаја. Нормативни метод употребљен је приликом анализе појединих одредби ICSID конвенције и Арбитражних правила ICSID центра, историјски метод приликом анализирања генезе инвестиционих спорова и историјских околности у којима је настао Центар и метод студије случаја приликом приказивања одређених случајева из богате праксе ICSID арбитраже.

Структуру рада чини увод, три поглавља и закључак.

У уводном делу кандидаткиња истиче значај процесно-правне заштите страних улагања и узроке настанка механизма за заштиту капитала, који своју функцију остварује у рецептивној држави. Овај део указује на то да се процесно-правна заштита страних инвестиција односи на процедуралне механизме и правила за решавање спорова насталих између страног улагача и државе пријема капитала.

У поглављу које носи назив „Историјска перспектива спорова у Међународном инвестиционом праву“, кандидаткиња прави историјски осврт на настанак инвестиционих споразума. Извршена је периодизација инвестиционих спорова на три периода. Посматрани су и анализирани инвестициони спорови у време моћних колонијалних империја, затим спорови између инвеститора и рецептивне државе после Другог светског рата и инвестициони спорови у време глобализације и економске либерализације. Спорови између инвеститора и локалних власти у колонијализованим територијама су решавани у оквиру империјалног правног система и потпадали су под надлежност империјалних судова. Чинило се да је резултат овог раног обликовања механизма за решавање спорова једино заштита интереса државе извознице капитала. Империјално право је за свој предмет регулисања имало пословање широм колонијалне империје и својим нормама је омогућавало висок ниво слободе и заштите инвеститора, како би им се омогућила и олакшала експлоатација колонијализованих подручја. Завршетак Другог светског рата променио је политичку, економску и правну мапу света. Крај рата означио је и прелазак на нови начин решавања инвестиционих спорова. Настале су нове независне државе које су захтевале да имају већу контролу над својом привредом и ресурсима, укључујући и решавање инвестиционих спорова пред домаћим судовима засновано на домаћем праву. Период глобализације карактеришу два најчешћа форума су Међународни центар за решавање инвестиционих спорова (ICSID) и Комисија УН за међународно трговинско право (UNCITRAL).

Наредно поглавље носи назив „Настанак и организациона структура Међународног центра за решавање инвестиционих споразума“. На том месту анализирају се околности које су довеле до оснивања ICSID центра, процедура доношења Конвенције којом је исти основан и истиче се који су органи Центра и њихов делокруг рада. У овом делу дат је преглед комплексне процедуре усвајања текста Конвенције, хронолошки преглед битних састанака који су обликовали коначан текст и структуру Конвенције по одељцима. Посебан осврт на преамбулу учињен је с разлогом. Карактер и правна природа преамбуле одувек окупира пажњу страна у спору. Да ли су њене одредбе обавезујуће или служе само као идеје водиле, како утичу на тумачење осталих чланова Конвенције, све су то питања од значаја како за учеснике у спорном инвестиционом односу, тако и за арбитре који доносе свој коначан суд. Оснивањем центра прешло се на квалитативно виши ниво заштите страних улагања. Ове тежње су, конкретно, биле усмерене ка интернационализацији поступка за решавање спорова између инвеститора и држава домаћина, и креирању непристрасног, неутралног и функционалног модела. Теорија интернационализације захтева да права и обавезе инвеститора и државе домаћина буду регулисане правилима и принципа међународног карактера. Тиме се страна инвестиција пребацује изван сфере утицаја државе домаћина и позиционира у поље деловања норми међународног карактера. На тај начин спречава се мешање државе у инвестициони однос, мимо оквира и услова предвиђених инвестиционим споразумом.

Следеће поглавље носи назив „Ток поступка заштите страних инвестиција пред ICSID центром“. У њему се најпре указује на фазе поступка, које хронолошки следе једна за другом, и на основне карактеристике тих фаза. За покретање и спровођење процедуре решавања инвестиционих спорова пред арбитражама Центра од кључног је значаја питање одређивања надлежности Центра. Због тога се детаљно анализирају услови за заснивање надлежности Центра. Након тога, следи део који је посвећен меродавном материјалном